

7.2 Kauw (*Corvus monedula*)

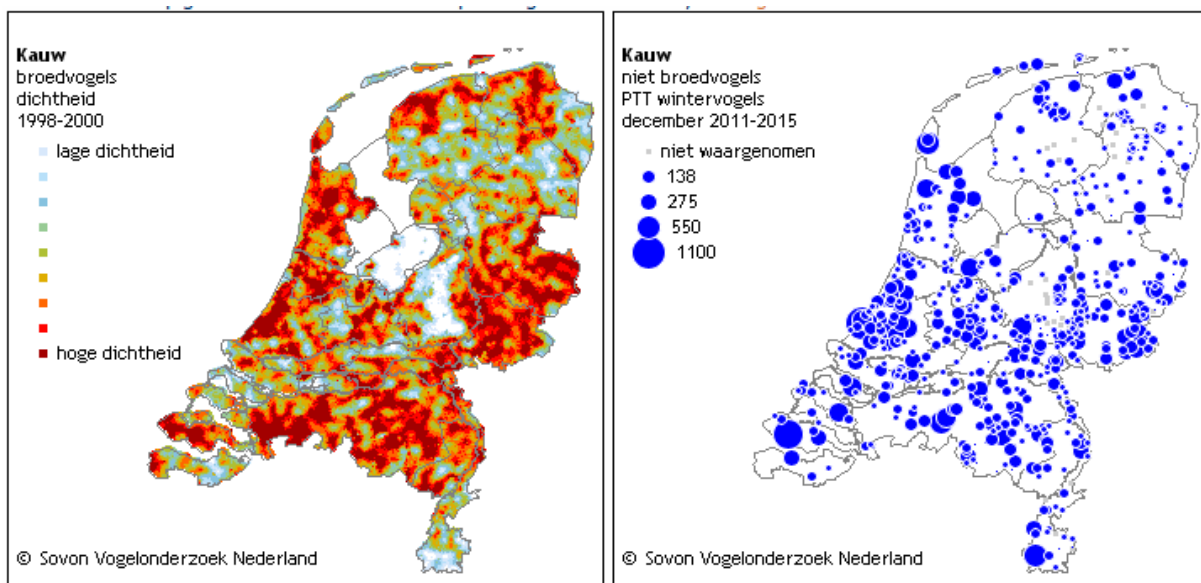
1. Status

De kauw is een landelijk vrijgestelde soort van de verboden bedoeld in artikel 3.1 van de Wet Natuurbescherming. Zoals in paragraaf 3.1 van de nota van toelichting bij het Besluit natuurbescherming is uiteengezet, wordt voldaan aan alle vereisten voor landelijke vrijstelling, zoals geformuleerd in de Wet Natuurbescherming.

2. Aantal en verspreiding

Landelijk

Volgens Sovon bedroeg de broedpopulatie in Nederland in de periode 1998-2000 180.000-220.000 kauwen. Het geschatte maximum aantal in de winter en op doortrek is zeer groot. Figuur 1 toont de landelijke verspreiding als broedvogel en in de winter.

dichtheid (1998-2000) ▾

1998-2000 Deze kaart is gebaseerd op de Atlas van de Nederlandse Broedvogels (Sovon 2002). Weergegeven is de relatieve dichtheid per vierkante kilometer. [Project informatie](#)

PTT wintervogels (december 2011-2015) ▾

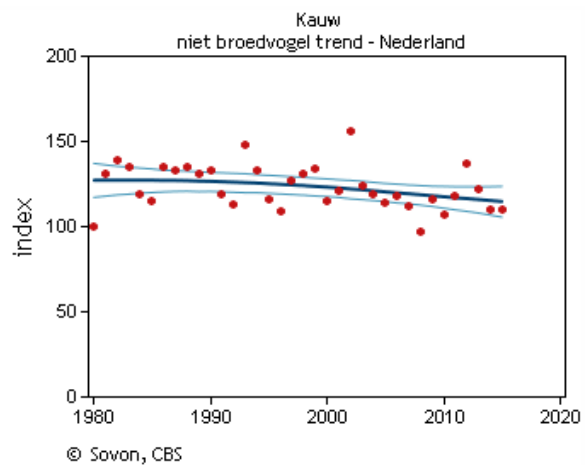
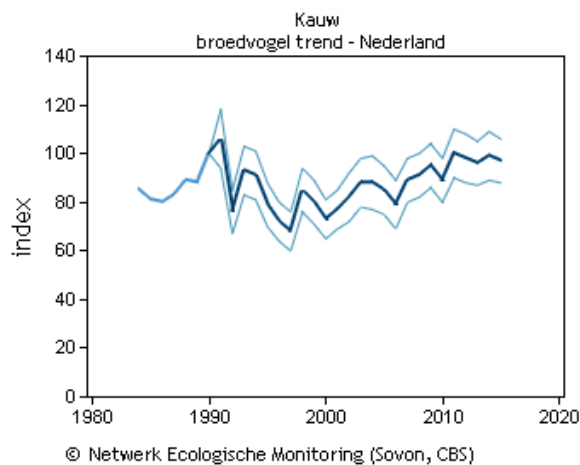
2011-2015 Deze kaart is gebaseerd op het Punt Transect Tellingen project (PTT). Weergegeven is het gemiddeld aantal exemplaren per telroute. Routes waar de soort niet is waargenomen zijn apart aangegeven (geen landelijke dekking). [Project informatie](#)

Broedtijd

Door het hele land zijn broedende Kauwen te vinden. Ze zijn het talrijkst in stedelijk gebied (vooral oudere wijken) en kleinschalig boerenland. Grote aaneengesloten bossen worden gemeden, terwijl open landschappen en natuurgebieden soms wel, soms ook niet bezet zijn. Vroeger broedden er ook veel kauwen in bossen. Kauwen broeden een keer per jaar en leggen vier tot zeven eieren. Ze broeden vaak in losse kolonies, ook in de broedtijd treedt groepsvorming op.

Buiten broedtijd

In Nederland broedende kauwen zijn uitgesproken standvogel. Doortrek van oostelijke en noordelijke Kauwen is vooral in de tweede helft van oktober opvallend. Een deel blijft bij ons overwinteren. De voorjaarsstrek vindt vooral in maart en de eerste helft van april plaats. Buiten de broedtijd komen kauwen in grote groepen voor, vaak samen met roeken.

Nederland Deze grafiek is gebaseerd op het Meetnet Broedvogels (BMP). Weergegeven is de jaarlijkse index van de broedpopulatie t.o.v. 1990 en de standaardfout. **Project informatie**

vanaf 1990: geen significante aantalsverandering (0)

laatste 10 jaren: significante toename van <5% per jaar (+)

Nederland Deze grafiek is gebaseerd op het Punt Transect Tellingen project (PTT). Weergegeven is de jaarlijkse index van de winterpopulatie in december (rode punten), de trendlijn (donker gekleurde lijn) en het 95% betrouwbaarheidsinterval **Project informatie**

vanaf 1980: significante afname van <5% per jaar (-)

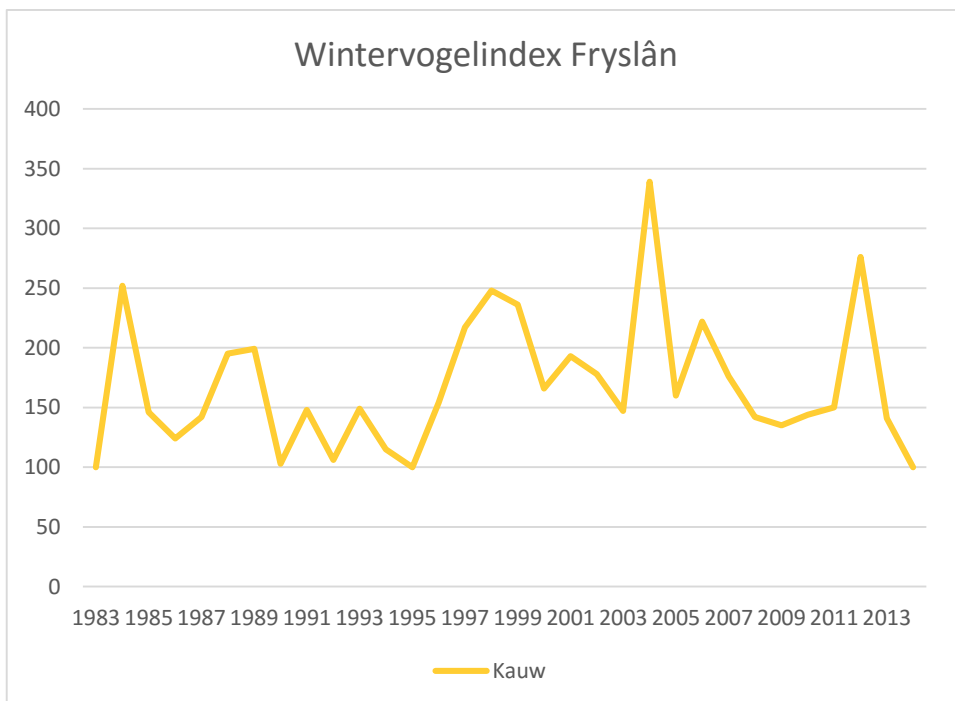
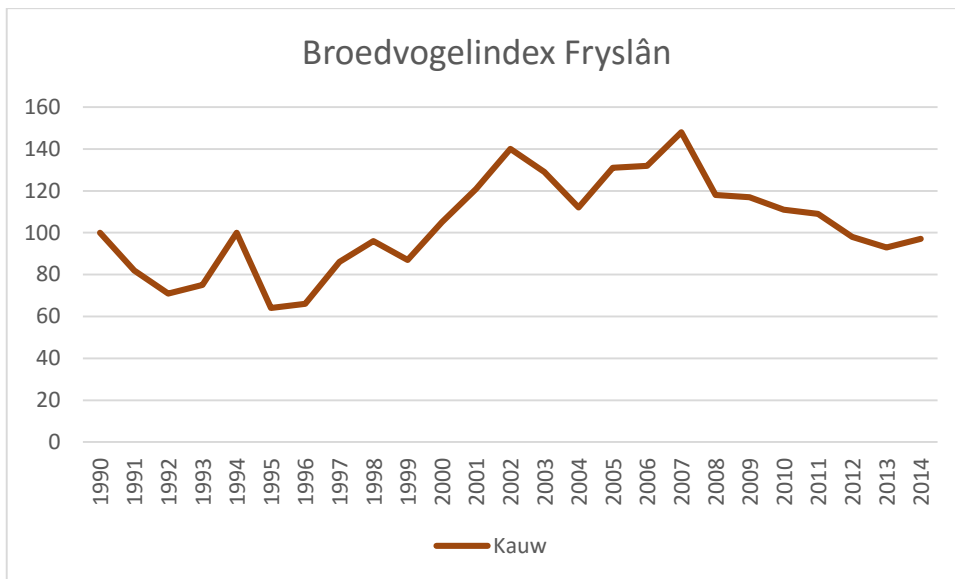
laatste 10 seizoenen: geen significante aantalsverandering (0)

Landelijk is de kauw als broedvogel sinds 1990 gelijk gebleven en over de laatste 10 jaar significant toegenomen; als niet-broedvogel is de kauw als broedvogel sinds 1980 significant afgenomen en over de laatste 10 jaar gelijk gebleven.

De jaarlijkse aantalsontwikkeling van de kauw is als broedvogel en in december relevant, aangezien de landelijke vrijstelling het hele jaar geldt. Volgens Vogel e.a, 2013 is de indicatieve staat van instandhouding (i-SVI) van de kauw als broedvogel matig ongunstig en als niet-broedvogel niet bepaald. De plaatsing van de kauw op de landelijke vrijstellingslijst is een afweging geweest van de Minister dat deze soort niet in haar voortbestaan wordt bedreigd.

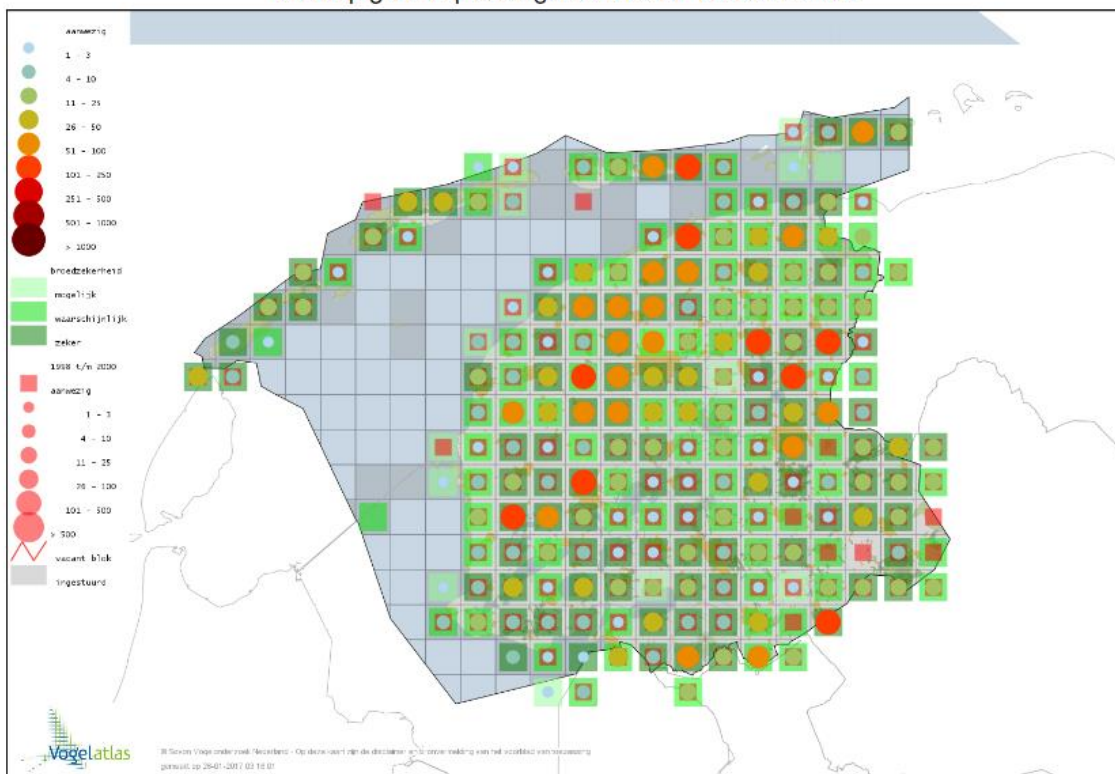
Provinciaal

In Fryslân is bij de kauw als broedvogel een matige toename opgetreden over de periode 1990-2014. Als niet-broedvogel is de trend sinds 1983 stabiel en vanaf 2005 onzeker.

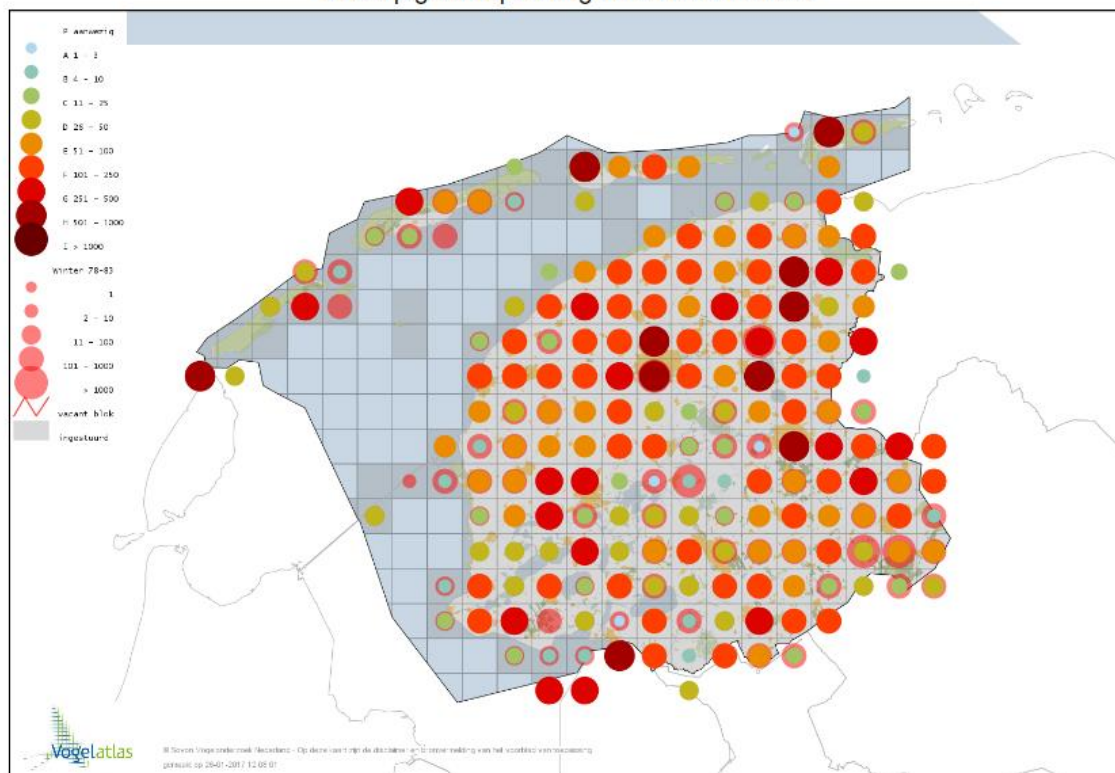
De voorlopige verspreidingskaart van het Atlasproject *van* Sovon toont de provinciale verspreiding van de kauw in broedseizoen en winter.

Voorlopige verspreidingskaart Kauw broedseizoen

Page 11 of 18

Voorlopige verspreidingskaart Kauw winter

Page 12 of 18

Bron: www.sovon.nl/vogelatlas

Voorjaarstellingen

Op vrijwillige basis voert een deel van de wildbeheereenheden WBE's voorjaarstellingen uit. In het Fauna Registratie Systeem (FRS) staan sinds 2015 de volgende aantallen. De data hebben betrekking op te weinig WBE's en zijn vooralsnog te beperkt om uitspraken te kunnen doen over de ontwikkeling van de populatie. Door de wettelijke verplichting tot het aanleveren van telgegevens zal in de toekomst wel beschikt kunnen worden over voldoende data.

Voorjaarstelling Kauw			
WBE	WBE naam	2015	2016
34	Aengewirden-Schoterland	54	0
117	De Dongeradielen	551	613
195	It Butenfjild	344	465
206	Tsjonger en AldDjip	151	194
244	De Marne	688	0
247	Drachten en omstreken	0	85
250	Kuinder en Linde	139	215
267	Utingeradeel	0	95
Totaal		1927	1667

3. Schade

Landbouwschade

Kauwen eten ongewervelden, groene plantendelen, graan, bessen en fruit. Bij de FBE Fryslân zijn over de afgelopen jaren de volgende getaxeerde schadebedragen bekend.

FBE	Fryslân		
diersoort	141 Kauw		
Som van taxbedrag_diersoort	Kolomlabels		
Rijlabels	mais snijmais	zomergraan	Eindtotaal
2012	€ 280		€ 280
2013		€ 330	€ 330
2015	€ 222		€ 222
Eindtotaal	€ 502	€ 330	€ 832

Deze bedragen zijn erg laag, maar hoeveel daadwerkelijk landbouwschade opgetreden is, is niet bekend omdat het Faunafonds voor vrijgestelde soorten geen tegemoetkoming in schade verstrekt en er derhalve ook geen registratie plaatsvond. Het Landelijk Meldpunt Faunaschade bij het Faunafonds moet hier in de toekomst inzicht in geven.

Overlast

Kauwen veroorzaken overlast, onder andere door het dicht stoppen van schoorstenen en op boerenbedrijven door vervuiling van kuilvoer en het kapot pikken van afdek materiaal.

Preventie

De 'Faunaschade Preventie Kit Kraaiachtigen' van BIJ12-Faunafonds laat zien met welke preventieve maatregelen gewasschade door kraaien kan worden voorkomen of beperkt, zie <http://www.bij12.nl/bij12units/faunafonds/faunaschade-preventiekit-fpk/kraaiachtigen/>

4. Beheer

De kauw is een landelijk vrijgestelde soort. Beheer is jaarrond mogelijk. Het Fauna Registratie Systeem (FRS) bevat over 2014-2016 op basis van deze vrijstelling de volgende afschotgegevens per WBE en totaal. Omdat de landelijke vrijstelling t/m 2016 geen rapportageplicht kende, tonen de bij de FBE bekende afschotcijfers geen volledig beeld en zijn op basis van deze getallen geen vergelijkingen te maken. Doordat rapportage sinds de invoering van de Wnb wel verplicht is, wordt dit in de toekomst wel mogelijk.

Kauw afschot onder landelijke vrijstelling

WBE	2014	2015	2016	Totaal
Aengwirden-Schoterland		1	9	10
Ameland		148	181	329
Beneden de Linde (FR)			20	20
De Alde Slachte		18	131	149
De Dongeradielen	496	382	97	975
De Lauwers (FR)	201	160	37	398
De Lytse Sudwesthoeke	39	40	252	331
De Marne			207	207
De Marren			41	41
De Middelsee	17	16	29	62
De Veenpolders	14	1	22	37
Drachten en omstreken			19	19
It Butenfjild	64	55	74	193
Jagersvereniging Gaasterlân e.o.	89	168	65	322
Kuinder en Linde	15	47	12	74
Midden-Ooststellingwerf		4	5	9
Midden-Opsterland			9	9
Om de Terpen		558	482	1040
Schiermonnikoog	69		114	183
Skasterlan e.o.		38	61	99
Terschelling			0	0
Tsjonger en AldDjip		16	7	23
Tusken Waed en Sted			130	130

Tytsjerksteradiel sud		11	8	19
Utingeradeel		16	239	255
Zuid Oost Hoek		4	7	11
Eindtotaal	1004	1683	2258	4945

5. Conclusies

- De kauw is een landelijk vrijgestelde soort van de verboden bedoeld in artikel 3.1 van de Wet Natuurbescherming.
- Landelijk is de kauw als broedvogel sinds 1990 gelijk gebleven en over de laatste 10 jaar significant toegenomen; als niet-broedvogel is de kauw als broedvogel sinds 1980 significant afgenomen en over de laatste 10 jaar gelijk gebleven.
- In Fryslân is bij de kauw als broedvogel een matige toename opgetreden over de periode 1990-2014. Als niet-broedvogel is de trend sinds 1983 stabiel en vanaf 2005 onzeker.
- De jaarlijkse aantalsontwikkeling van de kauw is als broedvogel en in december relevant, aangezien de landelijke vrijstelling het hele jaar geldt.
- Volgens Vogel e.a, 2013 is de indicatieve staat van instandhouding (i-Svl) van de kauw als broedvogel matig ongunstig en als niet-broedvogel niet bepaald.
- De plaatsing van de kauw op de landelijke vrijstellingslijst is een afweging geweest van de Minister dat deze soort niet in haar voortbestaan wordt bedreigd.
- De 'Faunaschade Preventie Kit Kraaiachtigen' van BIJ12-Faunafonds laat zien met welke preventieve maatregelen gewasschade door kraaien kan worden voorkomen of beperkt.
- Of er daadwerkelijk landbouwschade opgetreden is, is niet bekend omdat het Faunafonds voor vrijgestelde soorten geen tegemoetkoming in schade verstrekt en er derhalve ook geen registratie plaatsvond.
- Volgens FRS werden op basis van de landelijke vrijstelling in Fryslân in 2016 2258 kauwen gedood, maar omdat de landelijke vrijstelling voorheen geen rapportageplicht kende, hoeft het beeld van de bij de FBE bekende afschotcijfers niet volledig te zijn.